

ΤΟ ΔΩΡΟΝ ΤΗΣ ΜΟΙΡΑΣ

— Έλατε νὰ σᾶς εἰπῶ τὸ παραμύθι! ἡκούσθη λέγουσα ἡ γλυκεῖα φωνὴ τῆς γηραιᾶς μάμμης.

Καὶ οἱ μικροί της ἔγγονοι προσέδραμομεν περιγαρεῖς καὶ περιεκυλώσαμεν τὴν ἐπιμήκη καθέδραν, ὅπου ἡ γραῖα διέμενεν ἀκίνητος ἀπὸ πολλῶν ἐνίαυτῶν. Αἱ κνήμαι της δὲν ἔκινοῦντο πλέον, δεσμευθεῖσαι ἐκ τῆς παραχλύσεως. Οἱ θολοὶ καὶ ἀλαμπεῖς ὁφθαλμοί της δὲν ἔβλεπον πλέον. 'Αλλ' ἡ ἀκοὴ τῆς γηραιᾶς μάμμης διετηρεῖτο ἔξαίρετος. Καὶ πρὸ δλίγου μᾶς ἥκουεν εἰς τὴν γωνίαν τοῦ δωματίου της, ὅπου εἴχομεν συγέλθει, ἐνῷ οἱ ἄλλοι ἐν τῷ οἴκῳ ἡσύχαζον παραδιδομένοι εἰς τὸν μεσημβρινὸν υπνον, φλυαροῦντας ὡς νεότια, καὶ διαλεγομένους ἐπὶ παγτοίων πραγμάτων καὶ ἐκφράζοντας μὲ παιδικὴν ἀφέλειαν πόθους ἀστοχάστους καὶ ἀνεκπληρώτους. 'Ο μὲν ἥθελε νὰ γίνῃ βασιλεὺς μέγας καὶ ἴσχυρός, ἀγνοῶν ὁ μικρὸς καὶ ἀπειρος φιλόδοξος, ὅτι σήμερον τὰ διαδήματα ἐγένοντο ἀκάνθινα καὶ ὅτι ἡ πορφύρα βάφεται διὰ τοῦ αἵματος βασιλικῶν θυμάτων. "Ετερος ὡνειροπόλει νὰ γίνῃ στρατηλάτης, νικητὴς μαχῶν μυριονέκρων, μὴ γινώσκων ὅτι οἱ γόροι τῶν μυριάδων θυμάτων καταπνίγουσι τὰ σαλπίσματα τῆς δόξης καὶ τὴν βοήν τοῦ θριάμβου. "Αλλος τις ἥθελε νὰ ἔχῃ χρυσίον, πλούτον, ὥκεανὸν χρυσίον, μὴ μαθών ποτε ἐν τῇ ἀπλοϊκῇ του ἀγνοίᾳ ὅτι οἱ σύγχρονοι πολυτάλαντοι Κροῖσοι ἀπαρνοῦνται τὰς τέρψεις τοῦ βίου, καταπεπονημένοι ἐν τοῦ φλογεροῦ ἀγῶνος τοῦ πλουτισμοῦ καὶ ὅτι πολλάκις, ἀφοῦ συνάξωσι καὶ σχηματίσωσι πυραμίδας χρυσοῦ, παρακάθηνται μελαγχολικοὶ εἰς τὴν πολυτελῆ των τράπεζαν ὅπου εὐωχοῦσιν οἱ οἰκεῖοι των, ροφῶντες αὐτοὶ μετ' ἀηδίας κύπελλον γάλακτος, τὴν μόνην τροφὴν ἣν δύναται νὰ δεχθῇ ὁ νοσῶν αὐτῶν στόμαχος.

— Έλατε νὰ σᾶς εἰπῶ τὸ παραμύθι! —

Εις τὴν μαγικὴν λέξιν ὁ λάλος ὅμιλος περιεστοίχισε τὴν μάρμην καὶ ἡ ψυχὴ πᾶσα τῶν μικρῶν ἐξηρτήθη ἀπὸ τοῦ στόματός της, ἐφ' οὗ ἐπήγθει μειδίαμα καλοκαγαθίας μετ' ἀδιοράτου ἀποχρώσεως εἰρωνείας. Καὶ ἐστράφησαν πρὸς αὐτὴν μετὰ περιεργείας κεφαλαὶ ἔχανθαί, αἴτινες σήμερον εἶνε πολιταί, καὶ πρόσωπα ρόδινα, ἀτινα ἡμέλανωσεν ὁ χρόνος καὶ αἱ μέριμναι τοῦ βίου, καὶ ὀφθαλμοὶ ζωηροὶ πλήρεις ἀθωότητος, τινὲς τῶν ὅποιων ἔδυσαν φεῦ! πρὸ πολλοῦ εἰς τὸ σκότος τοῦ τάφου.

Καὶ ἡ μάρμη ἤρετο τὴν διήγησίν της.

* * *

«Ἔτο μίαν φορὰν κ' ἔναν καιρὸν ἔνα ἀνδρόγυνον. Παῖδες δὲν εἶχαν. Δὲν ἦσαν πλούσιοι· ἀλλὰ οὔτε καὶ πτωχοί. Εἶχαν τὸ δικό των καὶ ἡμποροῦσαν γὰρ ζήσουν καλά.

Ἐναβράδυ ὁ ἄνδρας ἐπέστρεψεν εἰς τὸ σπίτι του καὶ ἐκάθησαν μαζὶ καὶ συνωμίλουν.

Οἱ ἄνδρες ἤτο δυσηρεστημένοι· κάποια ἑργασία του εἶχεν ἀποτύχει· ἐκείνην τὴν ἡμέραν καὶ παρεπονεῖτο ἐναντίον τῆς τύχης του, πρᾶγμα τὸ ὄποιον συνέθαινε συγχά.

Ἡ γυναῖκά του τοῦ ἔβαστα τὸ ἵσον, κατὰ τὸ λεγόμενον, καὶ οἱ δύο ἐσύγχριναν τὴν ἀτυχίαν των. Ὡπως αὐτοὶ τὴν ἐστοχάζοντο, μὲ τὴν εὐτυχίαν ἀλλων, γνωρίμων καὶ γειτόνων των. Καὶ ὁ φθόνος τοὺς ἐφαρμάκωνε.

—Τάμαθες δὲ, ἔλεγεν ὁ ἄνδρας πρὸς τὴν γυναῖκά του, πῶς ὁ Μιχαλάκης ὁ γείτονάς μας καθὼς ἔσκαβε στὸ ἀμπέλο του βρῆκε χωσμένο ἔνα κιοῦπι φλωριά;

—'Αμ.' ὁ μυλωνᾶς ὁ Γιάννης ποῦ κέρδισε ἐκείνη τὴ δίκη ποῦ εἶχε καὶ θὰ πάρῃ τώρα δὲν εἰξεύρω πόσαις γίλιαδες, ὥπως ἐλεγαν σήμερα στὴ βρύσι· ή γειτόνισσαις;

—'Αμ.' ὁ ἀνεψιός του παπᾶς ποῦ τοῦλθε ἔξαφνα μιὰ κληρονομιὰ μεγάλη καὶ τρανὴ ἀπὸ ἔνα θεῖόν του ποῦ ἤτανε χρόνια στὸ Μιστρί; Νά, κλωτσιά! νά, τύχη! "Οχι σὰν τὴ δική μας τὴ γρουσούζα, τὴ στρίγκλα, ποῦ μιὰ στάλιὰ ψωμί μᾶς δίνεις κ' ἐκεῖνο μὲ γρίνια καὶ μὲ στενοχώρια!

Καὶ ἐξηκολούθουν τὰς μ. μψιμοιρίας καὶ ἔψχαλον τὸν ἐξαψχαλμον τῆς μοίρας των μὲ γίλια δυὸ τέτοια ἐπίθετα.

"Εξαφνα τὸ δωμάτιον, τὸ ὄποιον εἶχε πλέον σκοτεινιάσει, ἔ-

λαμψεν ἀπὸ ἐν ἀλλόκοτον φῶς, καὶ μέσα εἰς τὴν λάμψιν ἐφάνη μιὰ γυναικα ὥραία, μὲ μία μορφὴ ὅπου εἶχε κάτι τὸ οὐράνιον καὶ ἡ ἐποία ἔκρατοῦσε ἐνα μικρὸ χρυσὸ σκῆπτρον εἰς τὸ χέρι.

—Ἐγὼ εἴμαι ἡ μοῖρα, τοὺς ἵπε μὲ φωνὴν ἴσχυρὰν καὶ μελωδικὴν. Εἶνε κατιρὸς ποῦ ἀκούω τὰ παράπονά σας, καὶ ἥλθο νὰ ἐπανορθώσω τὸ ἄδικόν μου. Ζητήσατέ μου ἔως αὔριον τὸ πρωτεῖον πράγματα, καὶ ἂμα τὰ ζητήσετε εὐθὺς θὰ τὰ λάβετε.

Καὶ πρὶν προφθάσουν οἱ δύο σύζυγοι νὰ συγέλθουν ἀπὸ τὴν ἔκπληξιν καὶ ἀπὸ τὸν φόβον των, ἡ ὄπτασία ἔγινεν ἀφαντος.

—Αφοῦ ἔμειναν θαμβωμένοι καὶ ζαλισμένοι διὰ κάμποσην φραν, ὅταν ἡμπόρεσαν νὰ ὀμιλήσουν ἐκύπταξαν ὁ ἔνας τὸν ἄλλον μὲ ἀπορίαν.

—Καὶ τώρα τί θὰ κάμωμεν; εἴπεν ὁ ἄγδρος

—Νὰ ζητήσωμεν γρήγορα τὰ τρία πράγματα.

—Καὶ σὺ τί θὰ ζητήσωμεν;

Καὶ ἀμέσως ἤρχισεν ἡ συζήτησις καὶ ἡ φιλονικία μεταξύ των. Νὰ γυρεύσωμεν πλούτη! ἔλεγεν ὁ ἔνας.

—Ναί, ἀλλὰ νὰ γυρεύσωμεν καὶ ὑγείαν· τί τὸ θέλεις τὸ χρυσὸ λεγένι καὶ νὰ φτύνῃς μέσα τὸ αἷμα;

—Καὶ νὰ ζητήσωμεν καὶ χρόνια πολλὰ ζωῆς, γιὰ νὰ γαροῦμε τὰ πλούτη.

—Καὶ νὰ ζητήσωμεν καὶ παιδιά, γιὰ νὰ ἡμπορέσωμεν νὰ τοὺς τ' ἀφίσωμεν.

—Καὶ νὰ γυρεύσωμεν καὶ γειᾶτα.

—Καὶ εύμορφιά.

—Καὶ δόξα καὶ τιμαῖς, γιὰ νὰ μᾶς θαυμάζῃ ὁ κόσμος καὶ γιὰ νὰ σκάσουν οἱ ἐχθροὶ μας.

—Ἐγὼ ἦθελα νὰ πετῶ ψηλὰ στὸν ἀέρα σὰν πουλὶ καὶ νὰ ἡμπορῶ πετῶντας νὰ πηγαίνω ἔως τ' ἀστρα, διὰ νὰ τὰ ίδω ἀπὸ κοντὰ τί εἶναι.

—Καὶ ἐγὼ ἦθελα νὰ ἡμπορῶ νὰ καταβαίνω ἔως εἰς τὰ πλέον σκοτεινὰ βάθη τῆς θαλάσσης. διὰ νὰ ίδω τί κρύπτεται ἐκεῖ μέσα.

—Τὸ καλλίτερον ἥταν νὰ γίνεται κανεὶς ἀόρατος ὅταν θέλει καὶ νὰ τὰ γνωρίζῃ ὅλα, καὶ νὰ τὰ ἔξουσιό της ὅλα.

—Άμ. τὸν χάρο, τὸν ξεχάσαμε! Πρῶτα ἀπ' ὅλα τ' ἄλλα πρέπει νὰ ζητήσωμεν τὸ ἀθάνατο γερὸ γιὰ νὰ μὴ πεθάνωμεν ποτέ.

Καὶ ἔξηκολούθησαν μὲν αὐτὸν τὸν τρόπον τὴν συγομιλίαν ἀρκετὴν ὕραν καὶ καθένας ἐκοπίαζε γὰρ φαντασθῆ τὸ πλέον παρόξενον καὶ τὸ πλέον πολύτιμον κατὰ τὴν ἴδεαν του πρᾶγμα διὰ νὰ τὸ ζητήσῃ ἀπὸ τὴν Μοῖραν.

— Γυναικα, ἐπήραμε βλέπω τὸν κατήφορον! εἰπεν ὁ ἄνδρας ὁ ὄποιος ἐκατάλαβε πρῶτος τὸ παραστράτημά των. Ἡ Μοῖρα μᾶς εἶπε γὰρ ζητήσωμεν τρία πράγματα, καὶ ἐμεῖς ἔως μὲν τὰ τώρα ἐσκεφθήκαμεν ἐκατὸν. Τὸ καλλίτερον ποῦθεν θὰ κάμωμεν εἶνε γὰρ τὸ ἀρίστωμεν τώρα, γὰρ πλαγιάσωμεν καὶ γὰρ σκεφθῶμεν μὲν τὴν ἡσυχίαν μας. Μάτι! βέβαια δὲν θὰ κλείσωμεν ἀπόψε, ὅστε θὰ ἔχωμεν καιρὸν γὰρ ἐκλέξωμεν τὰ καλλίτερα ἔως αὔριον τὸ πρωὶ καὶ νὰ συμφωνήσωμεν. Ός τόσον στρώσε γὰρ δειπνήσωμεν.

— Καὶ τί γὰρ δειπνήσωμεν ὅπου δὲν ἔχομεν τίποτε, ἀπήντησεν ἡ γυναικα.

— Ἀλήθεια, ἔξεγχασα γὰρ ψωνίσω τίποτε ἀπὸ τὴν πολλή μου σκάσι, εἶπεν ὁ ἄνδρας.

— Καὶ τὸ κελλάρι μας δὲν ἔχει τίποτε.

Ἐκάθησαν ὡς τόσον καὶ ἐτραγάνιζαν δλίγον ἔηρὸν ψωμὸν ὅπου εύρεθη, μὲν τὸ κεφάλι γεμάτο ἀπὸ σκέψεις καὶ ἴδεας.

— Νάχαμε τούλαχιστον ἔνα λουκάνικο! εἶπεν ὥσταν ἀφηρημένη ἡ γυναικα.

Δὲν ἐπρόθασεν γάρ ἀποτελειώσῃ τὸν λόγον της ὄποις ἀπὸ τὴν καπνισμένην ὁροφὴν τοῦ σπιτιοῦ ἐπεσεν ἐμπρός των, ἐπάνω εἰς τὸ τραπέζι των, ἔνα χονδρὸν καὶ παχὺ ὄρεκτικὸν λουκάνικον.

Ἐκοκκάλωσαν καὶ οἱ δύο καὶ ἐκυttάχθησαν μὲ φέρον καὶ ἔκπληξιν ἀλλ' ἀφοῦ ἐπέρασεν ἡ πρώτη στιγμή, ὁ θυμὸς ἐκυρίευσεν ἀμέσως τὸν ἄνδρα καὶ τὸν ἔκαμε μανιώδη.

— Τί ἔκαμες, μωρὴ στρίγλα! εἶπε μὲ φωνὴν φοβερὴν πρὸς τὴν σύζυγόν του. ἡ ὄποια ζαρωμένη καὶ ντροπιασμένη ἐκύttαζε τὸ λουκάνικον. Τί σου ἥλθε, ἀστέχαστη καὶ ἄμυναλη γυναικα, γὰρ ὀρεγθῆς λουκάνικο! Ὁρίστε! Ἀπὸ τὰ τρία δῶρα τῆς μοίρας ἔχάσαμε τὸ ἔνα καὶ ἐκεῖ ὄποις ἡμπορούσαμεν γὰρ ζητήσωμεν μὲ αὐτὸν ὅλους τοὺς θησαυροὺς τοῦ κόσμου, ἔξωφλήσαμε μὲ ἔνα λουκάνικο! "Ηθελα, κακομοίρα μου, διὰ τιμωρία σου, ἃν ἦτο βολετόν; αὐτὸν τὸ λουκάνικον γὰρ σηκωθῆ καὶ γὰρ κολλήσῃ εἰς τὴν μύτη σου.

Καὶ τὸ λουκάνικον κινούμενον ἀπὸ ἀόρατον μαγικὴν δύναμιν ἐσηκώθη διὰ μᾶς καὶ ἐκόλλησεν εἰς τὴν μύτην τῆς γυναικός.

Οἱ ἄνδρας ἔμεινε γάσκων καὶ ωσὰν ἀπολιθωμένος ἀπὸ τὴν φρίκην καὶ ἥκουε τὰς τρομερὰς φωνὰς τῆς γυναικός, ἡ ὁποία ματαίως ἐκοπίαζε ν' ἀποσπάσῃ τὸ διαβολικὸν λουκάνικον ἀπὸ τὴν μύτην τῆς.

Οἱ θρήνος καὶ ἡ ἀπελπισία τῆς δὲν περιγράφονται· καὶ ἀφοῦ εἴπεν ὅτι τὸ δυστύχημά της ἦτον ἀγεπανόρθωτον, ἐστράφη ωσὰν τίγρις πρὸς τὸν ἄνδρα τῆς.

—Τί γὰ σοῦ πῶ τώρα καὶ ἐγὼ; τοῦ εἴπε. Ὁρίστε, τρελέ καὶ κακομοίρη, τί ἔκαμες μὲ τὸν ἀσυλλόγιστον θυμόν σου. Τούλαχιστον ὕστερα ἀπὸ τὸ ίδιον μου σφάλμα μᾶς ἔμεναν ἀκόμη δύο ζητήματα. καὶ ἡμπορούσαμε μὲ αὐτὰ γὰ γίνωμεν εὔτυχεῖς. Ἐνῷ τώρα δὲν μᾶς μένει παρὰ ἔνα. . . . ἡ καλλίτερα δὲν μᾶς μένει κανένα, διότι τὸ τρίτο ὅποῦ θὲ ζητήσωμεν εἴνε γὰ ἐκολλήσῃ τὸ λουκάνικον ἀπὸ τὴν μύτην μου.

Ματαίως ἐπροσπάθησε γὰ τὴν παρηγορήσῃ ὃ ἄνδρας τῆς μὲ χίλιαις δύο ὑποσχέσεις. Ἐκοπίασε νὰ τὴν πείσῃ νὰ ζητήσουν μὲ τὸ τελευταῖον ζήτημα θησαυρὸν ἀμετρήτους καὶ αὐτὸς νὰ τῆς κατασκευάσῃ μίαν θήκην χρυσὴν ὅπου γὰ κρύπτῃ τὸ λουκάνικον, καὶ γὰ τῆς χαρίσῃ ὅτι ἄλλο ηθελε ἄλλας καὶ τὰ γάδια καὶ αἱ συμβοιλαὶ ἐπῆγαν ὅλα χαμένα. Η γυναικα ἐπέμενε καὶ ἀφοῦ ὅλην τὴν νύκτα ἐβάσταξεν ἡ φιλονικία, ὃ ἄνδρας τὸ πρῶτην γαγκάσθη γὰ ἐνδώσῃ.

Ἐζήτησαν λοιπὸν μᾶς· καὶ αἱ δύο γὰ πέση τὸ λουκάνικον ἀπὸ τὴν μύτην τῆς γυναικός. Καὶ τὸ λουκάνικον εὐθὺς ἔπεσε.

Τότε ἐμφανίζεται εἰς αὐτοὺς πάλιν ἡ Μοῖρα μὲ ἔνα χαμόγελο χλευαστικὸν εἰς τὸ στόμα καὶ ἀφοῦ τοὺς ἐκύτταξε δειλοὺς καὶ ντροπιασμένους ἐμπροστά τῆς μὲ ἔνα βλέμμα ωσὰν γὰ τοὺς ἐλεεινολόγει, τοὺς εἴπε μὲ φωνὴν αὐστηράν:

—Βλέπετε πόσον ἥσαν δίκαια τὰ παράπονά σας! Τέτοια εἴνε καὶ τὰ παράπονα ὅλων τῶν ἀνθρώπων ὅποῦ κλαίονται· καὶ κατηγοροῦν τὴν μοῖράν των. Ἐγὼ σᾶς ἔδωσα τὸ μέσον γὰ γίνετε καὶ πλούσιοι· καὶ ἴσχυροί· καὶ ἔγδοξοι· καὶ εύτυχισμένοι, καὶ σεῖς ἀπὸ τὴν ἀφροσύγην σας ὅλα τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς τὰ ἀνταλλάξατε μὲ ἔνα λουκάνικο! Βάλετε γυῶσιν ἀπὸ τώρα καὶ

εἰς τὸ ἔξης καὶ συλλογισθῆτε ὅτι ἡ μοῖρα, ἡ καλλίτερα ἡ μεγάλη καὶ ἀόρατος Δύναμις ὅποις κυβερνᾷ τὸν κόσμον, γνωρίζει πολὺ καλλίτερα ἀπὸ κάθε ἄνθρωπον πᾶς νὰ μοιράζῃ μὲ δικαιοσύνην τὰ ἀγαθά.

Καὶ ἡ μοῖρα ἔγεινεν ἄφαντος.»

* * *

Αὐτὸν ἦτο τὸ παραμύθι τῆς μάρμης. Παρηλθον τόσα ἔτη ἔκτοτε καὶ ὅμως τὸ ἐνθυμαῦμα τοῦ Κωνσταντίνου μούνοντος ἀσυλάδγιστος, ὑπὸ τὸ κράτος τῆς δυσφορίας τοῦ παρόντος ἀφίετο ἀχαλίνωτος εἰς ὄνειροπολήσεις τολμηρῶν καὶ ἀνεκπληρώτων πόθων καὶ αἰτημάτων, τὸ λουκάνικον ἀπετίθετο αὐτοματως ἐπὶ τοῦ ἑτέρου δισκού τῆς στάθμης καὶ ἐπέφερεν ἀκαριαίως τὴν διανοητικὴν ἴσορροπίαν. Ἡμπορῶν νὰ εἴπω ὅτι εἶνε αὐτὸν τὸ μόνον λουκάνικον, τὸ ὃποῖον μοῦνον ἐκάθησεν εἰς τὸν νοῦν καὶ ὅχι ἐπως συνήθως εἰς τὸ στομάχι!

ΧΑΡΑΔΑΜΠΗΣ ΑΝΝΙΝΟΣ

Λόγια τῆς ἐποχῆς

— Εἶδες καῦμένη, τί ἐσκάρωσε ὁ Νῖκος στὸν Κωστῆ; Τοῦ πῆρε τὴν ἔρωμένη του.

— Τὸ χειρότερο εἶνε ποῦ μετὰ δύο ἡμέρας τοῦ τὴν ἐπέστρεψε!